Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА  SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 228. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК. СУБОТА, 6-го ЖОВТНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 6, 1979 No. 228. VOL. LXXXVI.

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ ДИРЕКТОРІВ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

Ню Йорк (Р. С.). — У п'ятницю, 28-го вересня ц. р. тут у власних приміщеннях відбулось повакаційне засідання директорів Українського Інституту Америки (УІА). У відсутності президента Інституту п. Теодора Джуса засіданням головував його заступник інж. Остап Балабан. У нарадах взяли участь секретар д-р Іван Флис, скарбник адв. Михайло Пізнак, голова мистецької комісії маестро Петро Андрусів, голова програмової комісії інж. Андрій Пащук, голова комісії громадських зв'язків д-р Ростислав Сочинський, п. Юліан Лисогір, д-р Василь Вереш і д-р Мирон Зарицький.

Відкриваючи засідання, інж. О. Балабан із задоволенням ствердив присутність усіх членів Дирекції Інституту і жалкував відсутності його президента. У короткому слові він перечислив цілий ряд проблем, які треба було б полагодити й розв'язати для поліпшення і скріплення діяльности Інституту, а саме: перевести певні поправи організаційної системи, більш ригорозно дотримуватись точок вже давніше усталеного правильника, усталення річного бюджету, збільшення числа членів УІА і придбання нових фондів, без яких Інститут не може існувати. Він висловив надію, що в цій ділянці українська громада підтримає Інститут, який являється не тільки місцевою, але загально-суспільною інституцією, яка вже понад 30 років була неначе амбасадою української спільноти в діяспорі.

Наради проходили в речевій атмосфері і повному зрозумінні важливости добра Інституту.

Інж. О. Балабан, як голова Організаційної комісії представив двох нових членів, а саме: д-ра Володимира Олега Семкова і проф. Мирона Юрія Бакуна, яких директори одноголосно затвердили.

Маестро П. Андрусів познайомив присутніх з мистецькими імпрезами, запляновими на будуче, а саме:

1. Вечір композитора Маріяна Кузана з Парижу з

(Продовження на ст. 4)

НТША ВЛАШТОВУЄ ОКРЕМУ СЕСІЮ НА З'ЇЗДІ АМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІЯЦІЇ СЛОВ'ЯНСЬКИХ СТУДІЙ

Ню Гейвен, Кон. — Тут, у Шеретон-Парк-Плаза готелі, в днях 10-13 жовтня ц. р. відбудеться одинадцятий З'їзд Американської Асоціяції для Розвитку Слов'янських Студій (AAASS), на якому Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, як інституційний член цієї Американської Асоціяції, вперше братиме активну участь.

Доціюнючи важливість цієї Асоціяції в американському науковому світі, зокрема в ділянці східньоевропейських студій, та її понад тритисячне членство, управа НТША поробила належні заходи для влаштування своєї окремої сесії на З'їзді та виставки своїх видань. Виставку підготовляє комітет, до якого входять д-р Олександер Соколишин, проф. Іван Телюк і д-р Михайло Снігурович. Метою цієї виставки, яка триватиме три дні, є познайомити учасників З'їзду, на якому передбачається декілька тисяч професорів американських і канадських університетів, коледжів, інститутів та інших спеціялістів у слов'янських і східньослов'янських ділянках, з видавничою діяльністю НТШ.

Сесія НТША, яку відкриє д-р Ярослав Падох, присвячена загальній темі: „НТШ у минулому і майбутньому". Доповідатимуть професори Степан Горак, Микола Чировський і Володимир Стойко. Вона відбуватиметься в згаданому готелі в четвер, 11-го жовтня, в Ляйрель кімнаті на третьому поверсі. Початок у 7-ій годині вечора.

На цьому ж З'їзді, в інших сесіях, виступатимуть члени НТША. Проф. Дмитро Штогрин очолюватиме й доповідатиме на сесії під загальною темою „Літературні зв'язки західніх слов'ян з Україною". На цій же сесії доповідатимуть проф. Марія Овчаренко, проф. Микола Степаненко і проф. Євген Кук. Ця сесія відбудеться в середу, 10-го жовтня, в годинах 7:00 - 9:30 у кімнаті „Директор Суїт" 1821.

На окремій сесії, яку підготовляє Асоціяція для студій національностей СССР і Східньої Европи (АСН) проф. Степан Горак промовлятиме на тему „Переяславський договір: присднання чи возз'єднання". Початок у год. 11:15, у суботу, число кімнати буде подане в програмі Американської Асоціяції (AAASS).

Після сесії НТША, місцевий Відділ УККА влаштовує прийняття для всіх українських учасників З'їзду Американської Асоціяції в залі української православної церкви при 50 Совлер вул. в Ню Гейвені.

Відзначають ювілей Юрія Стефаника

Торонто, Канада. — 3 торонтонського відділу Об'єднання Українських Письменників „Слово" в Канаді повідомляють, що тут, 14-го жовтня ц. р., в престижевому ресторані „Олд Мілл", відбудеться товариський вечір-бенкет, присвячений 70-літтю життя і 50-літтю літературно-громадської діяльности голови Канадського Об'єднання Українських Письменників „Слово" Юрія Васильовича Стефаника (з участю Ювілята).

Вечір відкриє Борис Олександрів, коротке слово про Ювілята виголосить Улас Самчук, письмові привіти — Іван Боднарчук, а цілу програму вестиме Володимир Скорупський.

У мистецькій частині виступлять співаки - артисти Роксоляна Росляк і Йосип Гошуляк. Квитки вступу на цей вечір можна набувати в торонтонському відділі „Слово", в редакції „Нового шляху" та окремих членів канадського „Слова".

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Від деякого часу поодинокі наші місцеві установи і організації знову почали надсилати до газети рекламові повідомлення про різні влаштовувані ними імпрези порядком „хроніки", без рівночасних платних оголошень. У зв'язку з цим пригадуємо, що „Свобода" інформує про такі пляновані імпрези порядком редакційної хроніки тільки тоді, як їх рекламується платними оголошеннями.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ВІДВІДАВ СОБОР НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ, ПРОМОВЛЯВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ, ПІДКРЕСЛИВ ВАЖЛИВУ РОЛЮ УКЦЕРКВИ

Філядельфія, Па. (і.д.). — Під час його історичних відвідин українського католицького собору Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в четвер, 4-го жовтня, Папа Іван Павло II, виголошуючи частину своєї проповіді українською мовою, заявив, що Українська Католицька Церква „має право та обов'язок зберігати свою власну церковну й духовну спадщину", але в той же час мусить залишитись вірною до Вселенської Католицької Церкви і до Престола св. Петра.

Єдність Католицької Церкви і різноманітність її обрядів були головними темами першої проповіді Вселенського Архиєрея в будь-якій українській церкві в ЗСА.

Біля 25-хвилинну проповідь Папи Івана Павла II понад 3,000 вірних, які заповнили собор, часто переривали оплесками. Коли Папа заявив, що „на протязі багатьох років я високо поважаю український народ", додаючи, що знає про „ті численні страждання й несправедливості, які ви перетерпіли" і підкреслив, що „це було й продовжує бути в центрі моєї уваги" — присутні реагували спонтанними оваціями.

Свою проповідь Вселенський Архиєрей розпочав традиційним українським „Слава Ісусу Христу!" Відтак, говорячи по-українськи, він привітав Владик української Філядельфійської Митрополії та Піттсбурзької Митрополії закарпатських русинів. Зокрема Папа вітав новоіменованого філядельфійського митрополита о. д-р Мирослава Любачівського.

З українських Владик були присутніми Єпископи Василь Лостен і Ярослав Габро із ЗСА та Владика Андрій Роборецький із Канади, а також Владики Піттсбурґської Архиєпархії під проводом Митрополита Степана Коцюка.

Були присутніми о. митрат Степан Тиханський, адміністратор Філядельфійської Архиєпархії, о. шамбелян Любачівський, кілька єпископів латинського обряду, включно з філядельфійським кардиналом Джоном Кролем, біля 300 священиків, монахів і монахинь з різних частин ЗСА.

Особи, які мали квитки вступу до собору Непорочного Зачаття, почали збиратися вже біля храму перед 6-ою год. ранку, а деякі чекали цілу ніч, щоб запевнити собі добрі місця в соборі.

Папа Іван Павло II ввійшов до собору у 8:15 рано в товаристві кардинала Кроля. Його при вході привітав парох катедри о. шамб. Роберт Москаль. Вселенського Архиєрея привітали традиційним українським звичаєм — хлібом і сіллю.

Присутні біля собору і ті в храмі із самого початку витали Папу бурхливими оплесками, зокрема, коли він почав іти в напрямі престола. Об'єднаний митрополітальний хор, під диригентурою Осипа Лупана, співав під час відвідин Папи Римського.

Йдучи до престола, Святіший Отець кілька разів зупинявся, щоб привітатись з присутніми.

Перед престолом сиділо біля 150 українських дітей в народних строях. Це були



Папа Іван Павло II промовляє в соборі Непорочного Зачаття у Філядельфії.

учні українських шкіл Філядельфії — св. Василія, св. Миколая, св. Йосафата, Академії св. Василія та Непорочного Зачаття. Вони привітали Папу квітами. Так як і в інших містах ЗСА, Папа ввійшов серед них, подавав руку деяким, інших гладив по головах, а деяких щасливців обнимав.

Після короткої тихої молитви біля престола, Святішого Отця в українській та англійській мовах привітав митрополит-номінат о. Любачівський (Від Редакції: в попередньому числі „Свободи" помилково сказано, що в храмі Папу вітав о. шамб. Степан Тиханський). Отець д-р Любачівський висловив вдячність Вселенському Архиєреєві за історичні відвідини храму, підкреслюючи, що присутні висловлюють любов і відданість голові Католицької Церкви.

У своїй 5-хвилинній промові в українській мові Папа вітав і благословив вірних Української Католицької Церкви, зокрема тих,

(Продовження на ст. 3)

ПРОПОВІДЬ ПАПИ ІВАНА ПАВЛА II В УКРАЇНСЬКОМУ КАТОЛИЦЬКОМУ СОБОРІ НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ 4-ГО ЖОВТНЯ 1979 РОКУ

Слава Ісусу Христу!*

Тим християнським привітом звертаюся до вас, дорогі браття і сестри, у вашій рідній українській мові заки зачну говорити до вас по-англійськи.

В першу чергу вітаю всіх тут присутніх Владик — так Філядельфійської, як теж Піттсбурзької Митрополії. Зокрема вітаю новоіменованого Митрополита Філядельфії. Вітаю всіх священиків, монахів і монахинь. Сердечно вітаю вас всіх, дорогі вірні Української Філядельфійської Митрополії, що зібралися тут у тому храмі Пресвятої Богородиці, щоб привітати в моїй особі наслідника св. Петра на Римськім Престолі, Христового Намісника на землі.

Для вас всіх, дорогі браття і сестри, благаю обильних ласк Всемогучого Бога, за молитвами Непорочно Зачатої Діви Марії, якій присвячена ваша катедра. Всіх вас благословлю зі щирого серця. Слава Ісусу Христу!

Дорогі браття і сестри,*

„Тепер же в Христі Ісусі... ви співгромадяни святих і домашні Божі, побудовані на підвалині апостолів і пророків, де наріжним каменем — Сам Ісус Христос" (До ефесян, 2:13, 19-20).

Цими словами апостол Павло нагадав ефесянам величаву ласку, яку вони отримали, стаючи членами Церкви. Ті слова є правдивими і сьогодні. Ви є частина родини Божої. Ви, члени українського обряду, частина будівлі, яка побудована на підвалинах апостолів і пророків, наріжним каменем якої є Сам Ісус Христос. Це все сталося згідно з провидінням Божим.

(Продовження на ст. 4)

* Звідси Папа промовляв англійською мовою.

Д-Р Л. ДОБРЯНСЬКИЙ ВІТАЄ МИТРОПОЛИТА—НОМІНАТА О. М. ЛЮБАЧІВСЬКОГО ВІД УККА

Вашінгтон. — Президент Українського Конгресового Комітету Америки, проф. д-р Лев Добрянський, у телеграмі з 23-го вересня ц. р., привітав новоназначеного архиєпископа-митрополита філядельфійської архиєпархії о. шамб. Мирослава Любачівського та висловив гратуляції з приводу номінації.

В імені цілого членства УККА д-р Добрянський побажав Митрополитові-номінатові „повного успіху на службі Церкви, нашій країні і вільній Україні".

Папа Іван Павло II підтверджує основні засади Церкви

Чікаго, Ілл. — Пап Іван Павло II підтвердив основні засади Католицької Церкви у виступах перед численними священиками, членами монаших чинів та тисячами вірних, які з ентузіязмом зустрічали його у четвер, 4-го жовтня у Філядельфії, а згодом у Де Мойн, Айова і в Чікаго.

Промовляючи у Горожанському Центрі у Філядельфії, Папа засудив контролю народин, остеріг перед передшлюбними статевими зносинами, відкинув концепцію висвячування жінок та натаврував осіб, які покидають священичий стан.

„Традиційне рішення Церкви покликувати чоловіків до священичого стану і не покликувати жінок не є твердженням про права людини, ані не означає вона виключення жінок від святости і місійних завдань в Церкві", — заявив Папа під оплески біля 12,000 священиків, сестер і семінаристів у Горожанському Центрі.

Схвалюючи американські принципи свободи, Папа остеріг перед „моральною анархією", якщо ці принципи не беруть до уваги „знання правди і моральні вчення Католицької Церкви". Непоміркованість і „розгнузданість" у статевих зносинах не можна оправдувати „правом свободи", — твердив Папа, — бо не „не є співзвучне з правдивими законами моралі і вченням Церкви".

Додержуючись своїх раніших заяв, Папа поновно підтвердив принцип целібату, заявляючи, що „священицтво є вічне". „Ми не повертаємо даруйку, який ми раз одержали, бо неможливо, що Бог, який дав імпульс сказати „так", тепер бажав би почути „ні".

Раніше того дня Папа відвідав церкву св. Петра, де спочивають мощі єпископа Джона Ньюмана, одинокого американського святого чоловічого роду. Відтак він вітав і благословив вірних Української Католицької Церкви в соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії.

У пополудневих годинах він відлетів до Де Мойн, де спершу відвідав парафію св. Патрика, найстаршу в дієцезії, а опісля відправив Службу Божу під відкритим небом на 600-акровій фармі-музею в присутності понад 300,000 осіб.

У вечірніх годинах того самого дня Папу вітали тисячні маси народу на летовищі О'Гер у Чікаго, а опісля у катедрі Святого Імени в центрі міста. Ще того самого вечора Папа промовляв до зібраних священиків і сестер у церкві св. Петра.

Відповідаючи на привіти, Папа підкреслив, що „Чікаго" є американське місто, але також друге польське місто в світі—отож прославляймо Ісуса Христа в цьому другому польському місті".

У п'ятницю, 5-го жовтня, Папа відправив Службу Божу у Ґрент парку в центрі міста, в якій взяло участь понад один мільйон осіб.

Створено новий Департамент освіти

Вашінгтон. — Палата Репрезентантів прийняла в минулий четвер, 27 вересня, закон про встановлення нового Департаменту освіти, відділивши від Департаменту здоров'я, освіти і суспільної опіки всі справи, що дотичать шкільництва й виховання. В голосуванні 215 конгресменів вимовили-ся „за", а „проти" 201.

(Продовження на ст. 3)

МОСКВА НИЩИТЬ МИНУЛЕ І МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дістався з України новий самвидавний документ, в якому зроблено аналізу національного й політичного положення в Україні в останніх кількох роках. У документі наводиться багато дотепер невідомих на Заході фактів й інформацій.

Нижче передруковуємо кілька уривків із цього документу, задержуючи мову й правопис оригіналу. Для чіткости додаємо підзаголовки.

Русифікація театру, радіо і телебачення

„...Маємо справді неймовірний, для сторонньої людини, „розквіт" української культури, коли, скажімо, в столичному українському оперному театрі ім. Ів. Франка репетиції ведуться ...російською мовою, тобто текст твору виголошується по українському, а поза тим режисер і актори спілкуються між собою російською мовою. Для колективу театру, українська культура є просто чиновницькою службою, засобом заробітку, через те й не дивно, що у вустах фахівців українська мова звучить штучно й фальшиво, що в неї мимоволі прориваються грубі русизми й помилки типу „дякую вас". Ясна річ, за таких умов про художню довершеність вистав не може бути й мови.

Майже немає українськомовних акторів на кіностудії ім. О. Довженка та в Київському театрі опери й балету (тепер по українському тут ідуть лише окремі вистави за творами деяких українських авторів). Зайдіть у приміщення українського радіо й телебачення — і ви потрапите в стихію російської мови. Мова українських теле - й радіопередач, як і мова преси та книжок, рясніє грубими помилками... До речі... у доповіді Ю. Даденкова про підготовку українських журналістів значалося таке: „Проте є спеціяльності, сама суть, природа й призначення яких вимагають підготовки майбутнього фахівця саме на основі української мови. На жаль, і тут у нас трапляються факти, що нічим не можуть бути пояснені, крім байдужости з боку працівників кафедр і вузів. Наприклад у Київському університеті та в Українському поліграфічному інституті багато років готуються кадри за спеціяльністю „журналістика". Відомо, що преса, радіо, телебачення, видання книжок у Республіці поставлені переважно українською мовою. Проте для майбутніх журналістів, редакторів у обох названих вузах більшість нефахових дисциплін, зокрема суспільні науки, зарубіжна література, логіка, вступ до літературознавства, читаються російською мовою. Більше того, в Київському університеті на відділі української філології деякі суспільні дисципліни, наприклад основи наукового комунізму, також викладають російською мовою. Це, м'яко кажучи, недоцільно й нерозумно".

Так, за критерієм національної рівноправності це, м'яко кажучи, недоцільно й нерозумно, але з погляду ідеології зближення та злиття націй, з точки зору великодержавної мети російського націоналізму така політика логічна й закономірна. Адже йдеться про те, щоб виховати й підібрати для культурної та наукової роботи в Україні людей, байдужих до української культури, до національної долі українського народу.

Українське партійно-державне керівництво на чолі з П. Ю. Шелестом не було суверенним

„...Українське партійно-державне керівництво на чолі з П. Ю. Шелестом не почувалося й не було суверенним у вирішенні навіть локальних культурних питань, але відомо також, що справа українізації вузів наштовхнулася була на сильний опір самих професорів та викладачів, байдужих до української культури. У гуманітарних науково-дослідчих інститутах АН УРСР багато людей, далеких не тільки від українських патріотичних почувань, а й від справжньої зацікавлености наукою, — вони головно й творять громадянську та наукову атмосферу в творчих колективах, у яких, навіть у інститутах мовознавства й літератури, переважають російськомовні працівники. В Інституті історії тепер майже немає людей, для яких би українська мова була мовою думання й повсякденного вжитку. Директор Інституту Ю. Кондуфор навіть не вміє говорити по українському. Його попередник, А. Шевелєв, говорив тільки по російському; він створив у Інституті атмосферу, яка примусила перейти на російську мову спілкування й тих кількох осіб, які доти говорили ще по українському. Керують Інститутом не вчені-спеціялісти, а партійні чиновники. Не краща ситуація з керівними кадрами і в інших інститутах. Директором Інституту мистецтвознавства і етнографії та фольклору, після М. Рильського, був... літературознавець М. Сиваченко, на зміну йому знову поставлено нефахівця — С. Д. Зубкова, людину, м'яко кажучи, мало відому в науці. На чолі Інституту літератури тривалий час, після О. Білецького, стояв відомий сталініст, вульгарний соціолог, цькувач українських письменників М. Шамота, постать одіозна в українському суспільно-культурному процесі післявоєнного періоду. Наступник М. Шамоти, І. О. Дзеверін, — людина, що займається в науці вузькою пропагандистською тематикою (партійність літератури). Інститутом археології керував не археолог — В. П.

(Продовження на ст. 3)

ЦК Компартії України в підготові до Олімпіяди 1980 прийняв... особливу постанову

Київ. — „ЦК Компартії України прийняв постанову „Про підсумки участі спортсменів Української РСР у VII літній Спартакіяді народів СРСР та невідкладні заходи по підготові до XXII Олімпійських ігор", — інформує київська газета „Радянська Україна".

Поміж різними рішеннями, які стосуються різних побудов і споруд, технічних обладнань та підсилення фізичної справности спортовців у зв'язку з Олімпіядою, ЦК Компартії України висунув ще одне... важливе рішення, яке відноситься до справи „ідеологічної боротьби". Рішення звучить так: „Обкоми, міськкоми, райкоми партії, Укрпрофрада, ЦК ЛКСМ України, Спорткомітет УРСР, керуючись постановою ЦК КПРС „Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи", зобов'язані піднести рівень виховання спортсменів і тренерів у дусі відданості соціялістичній Вітчизні, непримиренності до буржуазної ідеології і моралі, прищеплювати їм почуття гордості за право захищати честь радянського спорту".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Добрі поради

Нещодавно група американських науковців і політичних діячів, які були чи далі є зв'язані з Об'єднаними Націями, передали Державному департаментові заклик, в якому твердять, що теперішня політика ЗСА на тому міжнародному форумі находиться в стані безприкладного безладдя і тому Америка втратила свій попередній вплив на діяльність цієї міжнародної організації. У той же час ці науковці та політичні діячі запропонували ряд заходів, які могли б виправити ситуацію.

Хоча в цьому заклику є багато пропозицій, які були представлені вже раніше та іншими особами, то деякі із порад заслуговують на серйозну застанову з боку Державного департаменту і Білого Дому, як рівнож місії ЗСА до Об'єднаних Націй.

Наприклад, щоб протиставитися бльокові комуністичних держав і країн „третього світу", які використовують механізм Об'єднаних Націй для своїх вузьких політичних цілей тим, що схвалюють свої пропозиції, а відкидають пропозиції ЗСА та інших країн вільного світу, автори заклику пропонують Америці прикласти всіх зусиль, щоб створити ще тіснішу коаліцію з країнами Західньої Европи, Японією та деякими приязними економічно нерозвиненими державами для виготовлення спільної стратегії. Генеральна Асамблея чи комісії або комітети ОН часто відкидають пропозиції окремих країн вільного світу тому, що діяльність і політика цих країн не є скоординована. Брак скоординованої дії країн вільного світу частинно спричинився до того, що Комісія ОН щодо прав людини, проти всілякої логіки і проти всіх незаперечних доказів, що совєтський диктаторський режим порушує всі права своїх громадян — відмовляється скритикувати Москву за таку діяльність.

Згадані науковці і політичні діячі теж закликають, щоб ЗСА відмовлялися призначувати фонди на програми ОН, які Вашінгтон вважає, що вони допомагатимуть майже виключно комуністичним і деяким диктаторським режимам держав „третього світу". Як кажуть американці: „гроші говорять". Наприклад, коли на початку 1976-го року Державний департамент повідомив, що ЗСА зменшуватимуть закордонну допомогу для тих держав, які в Об'єднаних Націях постійно голосують проти ЗСА і безпідставно критикують Америку, а натомість „принципово" здержуються від критикування Совєтського Союзу, то тоді сталося майже „чудо", бо деякі азійські та африканські країни, які до того часу завжди заявлялися проти позицій ЗСА, почали дещо частіше здержуватися від голосування, або навіть часами підтримували американські рекомендації.

Теперішній уряд президента Джіммі Картера повинен все частіше використовувати ці самі методи, які вперше застосовано на початку 1976-го року, — закликають згадані науковці і політичні діячі. Вони правильно зазначують, що Америка, яка з усіх членів ОН дає найбільші суми на вдержання цієї міжнародної організації, таки може і повинна застосовувати відповідні заходи, щоб заставити комуністичні держави, а зокрема країни „третього світу" до більшої об'єктивности у їхніх виступах на форумі Об'єднаних Націй.

Доброю порадою треба вважати також пропозицію, щоб ЗСА в загальному вели більш рішучу та гострішу політику в Об'єднаних Націях, подаючи до відома всім членам ОН, що хоча Америка готова на будь-яку співпрацю та на будь-які корисні компроміси, проте не дозволить на зловживання її доброю волею. Більш рішуча та гостріша політика ЗСА на форумі ОН вже раніше частинно виправдала себе, коли амбасадорами до цієї міжнародної організації були Деніел Мойніген і Вілліям Скрентон. Вона напевно виправдалася б і тепер.

Інтереси ЗСА, цілого вільного світу і всього людства вимагають, щоб Державний департамент і Білий Дім поважно застановитися над вищенакресленими порадами згаданих науковців і політичних діячів.

Михайло Кушнір

ДО ПРОБЛЕМИ ВІДРОДЖЕННЯ ІСЛЯМУ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

[3]

Так було в перших століттях ісляму з хариджитським сектанством, що змагало до крайньої демократизації ісляму в арабсько-будуїнському дусі, а пізніше з піїзмом, якого гасла головно голосили представники ісляму підбитих народів, що змагали до рівноправности з арабами. Наприкінці вісімнадцятого століття виникла реформація вагабітів, щонамагалася привернути іслямові первісну чистоту в крайньо пуританському дусі. У вісімдесятих роках минулого століття виринули гасла паніслямізму, що закликали до політичного сцілення всіх мусулманських країв під кермою одного спільного каліфа. Всі ці рухи, зроджені в якомусь одному пункті іслямського світу, стрясали цілими краями, що входили в його склад, або відразу, або на протязі деякого часу.

Іслям досяг вершка свого розвитку, — як релігія й як система духової і матеріяльної культури, — в другому столітті свого існування (дев'ятому нашої ери). Але в моменті, коли іслям найшовся в кульмінаційній точці своєї золотої епохи, почав нагло застигати й деревіти в нерухомості.

Пізніший культурний упадок і відсталість іслямських країв пояснюють, звичайно, варварськими наїздами турків і монголів, а особливо зруйнування Багдаду в 1258 році Гуляку Ханом. Є ще одна з тих казок, які загально прийнято і які проникнули до популярної історії ісляму. Це правда, що наїзди середньо-азійських племен принесли жалісний період династії багдадських Аббасидів, це правда, що Османська Туреччина, яка пізніше охопила своїм володінням розлогі терени західньої Азії та північної Африки, була державою народу бійців, що не дбав про духову культуру, але все ж таки деякі іслямські країни не зазнали цієї долі, а особливо не зазнало її Марокко, якого такі міста як Фез, Мекнес і Марракеш були поважними осередками релігійного й культурного життя.

Причин упадку й відсталости іслямського світу треба шукати в заскорузлості релігійних законів, які регулювали всі ділянки суспільного та приватного життя.

Іслямське право, оперте на Корані і традиції пророків (Сухха), було зформульоване й устійнене такими великими правниками, як Абу Ганіера (помер у 767 році), Малік іби Анас (помер у 795 році), Мохаммед Удріс аш Шафі (помер у 819), Ахмед іби Ганбаль (помер у 855 році) і цілим рядом меншої міри юристами. Чотири згадані правознавці (не законодавці, бо законодавцем є в ісламі виключно Бог) дали початок тільки ж обрядам (мазагіб), що їх вважають ортодоксальними. По смерті останнього з них, Ахмеда іби Ганбаля, мусулманський світ визнав, що в ділянці формулювання і кодифікування законів релігійного права вже сказано останнє слово і з уваги на це „брама іджтігаду", цебто свобідної інтерпретації правних норм є замкнена. Бідтоді було дозволено припоровлювати тілкь „таклід", тобто безумове наслідування систем чотирьох основників обрядів. Усе, що виходило поза межі цих систем, вважалося „бідха" — „каригідним новаторством", рівнозначним з єрессю. Таким чином, правники наложили іслямському світові кайдани, з яких він по сьогоднішній день ще не зовсім визволився.

Це правда, що шиїзм, що є побіч ортодоксального суппізму найважливішою галуззю ісляму й панівною конфесією в Ірані, відкинув „закриття брами іджтігаду". Шиїтські правознавці мають завжди можність оголошувати нові правні норми, будучи, буцімто, під інспірацією „Захованого Імама", невидимого намісника Бога на землі, який мав об'явитись колись світові, як Багді, Відкупитель. Однак, помимо цього, що шиїзм впродовж довгого часу був у „ґвалтовній опозиції до суннізму, то все ж таки шиїтські правознавці залишилися в значній мірі під впливом ідеї ортодоксальних юристів. В лоні шиїзму існували деякі крайні тенденції, що змагали до цілковитого зірвання з іслямською релігією, а найважнішою із цих струй було ісмаїлітське сектярство і його відгалуження, карматіянізм, суспільний рух з чітким комуністичним обичаєм. Помірковані шиїтські релігійні провідники, побоюючись, щоб вир цих відосередніх струй не втягнув їх, чим раз більше наближалися у своїх поглядах до ортодоксального ісляму, так, щіо вони врешті стали навіть у своїх наставленнях куди більше реакційні та консервативні, ніж суппітські правники, обмежені „закриттям брами іджтігаду". Отже, головні причини упадку світу ісляму треба шукати не в причинах політичної натури, але в самій його системі.

З уваги на це є несподіванкою факт, що іслям навіть в періоді свого найбільшого приниження не перестав здобувати щораз то нових визнавців і запускати коріння на нових теренах, проникаючи вглиб Азії й Африки. Навіть тоді, коли мілітарні тріюмфи турків належали вже до минулого, навіть тоді, коли европейська колонізація припинила збройні походи суданських і закзібарських купців слоневої кости в Центральній Африці — іслям продовжував свою експансію, проникаючи мирним шляхом чимраз дальше й находячи тисячі нових визнавців серед темношкірих народів. Ця експансія триває постійно і часто тривожить европейських місіонерів, діяльність яких, помимо великих матеріяльних засобів, що вони їх деколи мають до диспозиції, зустрічається з менше прихильним ставленням.

Европейці тлумачать, звичайно це явище „простотою ісляму", тим, що ця релігія накладає на нового визнавця тільки обов'язок вірити в Єдиного Бога й у пророчу місію Мохаммеда, без жадних інших комплікацій і додатків.

Але воно зовсім не так.

• •

Це правда, що пуританський іслям, що його визнають арабські вагабіти і який здобуває щораз більшу популярність в інтелігентських колах, — є саме такою суворою і „простою релігією", опертою на найбільш безкомпромісовому монотеїзмі. Але річ у тому, що це не вагабізм здобув для ісляму більшу частину теренів Африки й Азії. Мільйони нових визнавців здобув іслям у своїй найбільшій скомплікованій перефілософованій формі, цебто в формі суфізму, себто містицизму.

Формалізм ортодоксального ісляму, що накидав вірним обов'язки, але мало цікавився їх духовим станом, не вдовольняв багатьох мусульманів, пронизаних гарячою побожністю. Шукаючи шляхів, що наблизили б їх до істоти Бога, вони йшли, може, виключно за голосом серця, а може будучи під впливом ідеї християнських монахів і пустельників, чи індійських йогів.

Перші мусулманські містики, „суфі", так названі від вовняного одягу (суф), який вони носили, були індивідуальними пошукувачами духовного наближення до Бога, шляхом побожних роздумувань і фізичних вправ, яких ціллю було доведення себе до екстази. З бігом часу вони почали гуртуватися в братства, члени яких практикували цю саму духову дисципліну. Европейці назвали пізніше ці братства („торіка") — „чинами дервішів", але в дійсності вони не мали характеру чинів, бо Мохаммед заборонив боженство.

(Продовження буде)

МІЖНАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ САХАРОВА НЕ РЕАҐУЄ НА БЕЗПРАВНЕ СТАНОВИЩЕ НАРОДІВ НАЦІОНАЛЬНИХ РЕСПУБЛІК В СССР.

(ВІД РЕДАКЦІЇ: Цю заяву, яку підписали представники наступних організацій: Американці за Визволення Поневолених Націй, Спілка Визволення України, Українська Гетьманська Організація Америки, Білоруська-Американська Асоціяція та Виконавчий Комітет Балтійського Об'єднання, редакція „Свободи" одержала від ред. Олекси Калиника).

(2)

За 23 статтею закону „О Совете Министров СССР" міністрам московського уряду безпосередньо (поминаючи республіканські органи влади) підпорядковані підприємства і установи міністерств: летунської промисловости, автомобілевої промисловости, зовнішньої торгівлі, ґазової промисловости, цивільного летунства, машинобудівництва, машинобудівництва для тваринноводства й кормовиробництва, машинобудівництва для легкої і харчової промисловости і побутових потреб, медичної промисловости, морської фльоти, нафтової промисловости, оборонної промисловости, приладовиробництва, середників автоматизації, і систем керування, промисловости середників зв'язку, комунікації, радіопромисловости, середнього машинобудівництва, варстатобудівельної та інструментальної промисловости, будівельного, дорожнього і комунального машинобудівництва, будівництва підприємств нафтової і газової промисловости, кораблебудівельної промисловости, тракторного і сільськогосподарського будівництва, хемічного і нафтового машинобудівництва, целюлозно-паперової промисловости, електронної промисловости, електротехнічної промисловости, енерґетичного машинобудівництва.

Підприємства й установи, підпорядковані союзно-республіканським міністерствам, і які знаходяться на території національних республік, за статтею 21-ою Закону „О Совете Министров СССР", керуються також з Москви, але завдання здійснювати накази московських міністрів переноситься на підпорядкованих їм (законодавчо) міністрів національних республік. За статтею 24-ою Закону „О Совете Министров СССР" зараховуються підприємства й установи наступних

міністерств: внутрішніх справ, вищої і середньої спеціяльної освіти, геології, заготівель, охорони здоров'я, закордонних справ, культури, легкої промисловости, лісової та деревообробної промисловости, меліорації та водяного господарства, монтажних і спеціяльних будівельних праць, м'ясної та молочної промисловости нафтопереробної та нафтохемічної промисловости, харчової промисловости, промислового будівництва, промисловости будівельних матеріялів, освіти, рибного господарства, зв'язку, сільського будівництва, сільського господарства, будівництва, будівництва підприємств тяжкої індустрії, торгівлі, вуглевої промисловости, фінансів, кольорової металюрґії, чорної металюрґії, енерґетики та електрофікації, права.

Крім цього, за статтею 25-ою Закону „О Совете Министров СССР", безпосередньо московським загальносоюзним державним комітетам підпорядковані підприємства й установи, які знаходяться на території національних республік. Вони підлягають наступним комітетам:

науки і техніки, винаходів, стандартів, зовнішніх економічних зносин, гідрометеорології, матеріяльних резервів, а за статтею 26-ою цього ж закону, московським союзно-республіканським державним комітетам підпорядковані підприємства і установи, які знаходяться на території національних республік, керовані московськими комітетами через законодавчо підпорядковані комітети республіканські.

Ці комітети наступні: пляновий, будівничих справ, матеріяльно-технічного постачання, праці і соціяльних питань, цін, професійно-технічної освіти, телевізії та радіопередачі, кінематографії, видавничих справ, поліграфії і книжкової торгівлі, лісового господарства, державної безпеки, продукційно-технічного забезпечення сільського господарства.

Що ж після цього залишається в компетенції „урядів" національних республік? І таке законодавство існує в СССР всупереч міжнародним договорам, підписаними його ж представниками. Це є грубим порушенням правних норм, законодавчим санкціонуванням грабунку національних республік. Одначе, Міжнародний Трибунал Сахарова не бажає розглядати це питання.

(Продовження буде)

З НАШИХ БУДНІВ

„ДАВИДКО"

Ще на фейлетоні „Мій ,ліс' — і я" не встигла друкарська фарба обсохнути, як уже наспів на адресу його автора перший відгук, або так званий „Голос читача", за підписом „Р. Підгаєцький".

„Чого це Ви, пане письменнику, так розмазуєтесь над тим, що той гураган-„Давидко" трохи не зробив капут деревцеві, що росте під Вашим вікном?.. Велика мені „мицця" — деревце! От, у мого свата в Морріставні ця нечиста сила пірвала з подвір'я собачу буду і затаскала аж на якусь фарму, трохи не до Пенсильвенії!

А треба Вам знати, що у мого свата собака здоровий, майже того самого калібру, що Брисько пана мистця Вижницького в Гантері! Як сяде обідати, то підіндюка змотлошить отак! — ніколи видіти. Під час бурі він сидів і трясся у гаражі, та коли буря прошуміла і його випустили на ярд, псище зразу кинувся шукати свого даху. Як побачив на місці буди порожнє місце, то так жалісно заскавулів, ну, заплакав майже людським голосом, що аж прикро було його слухати...

А мій сват, треба Вам це знати, має м'яке серце: не міг стерпіти собачого плачу, сів у машину та й поїхав шукати буди. І справді знайшов її, може за півмилі від своєї хати, на гумні в якогось фармера. Стояла, уявіть собі, ціла, непошкоджена, тільки штукатурка трошки з неї облетіла.

Сват пошукав господаря, ґречно перепросив за наїзд на його обитель та й пояснив йому чому і за чим він сюди приїхав.

— Велл, — сказав фармер, — якщо це ваша буда, то, будь ласка, беріть собі її. Я не заперечую.

Підходить сват до буди, а з неї о-така собача морда вискалилась! Просто не пес — а тайґер! Зуби шкірить і гарчить, як нещастя.

— Велл, — вдарився по полах фармер, — нічого вам, містере, не пораджу: апартамент, як бачите, окупований. А коли мій ,Льорд' в ньому замешкав, то жадна сила його звідтам не викурить! Я радив би вам не дражнити його, бо він цього дуже не любить. Та й, до речі сказавши, ця буда просто з неба йому впала!"

Ікер

П. Т. Байбак

СИМОН ПЕТЛЮРА — СИМВОЛ ДЕРЖАВНОСТИ ТА РЕФОРМАТОР ДОБИ

[3]

Його шенеля й шапка були в кількох місцях продірявлені кулями. Протягом дводенних боїв Арсенал було взято і С. Петлюра з карабіном в руках першим увірвався на останній пункт спротиву большевицьких горохобників. Втрати арсенальців становили понад 300 убитими та кілька сотень поранених та взятих у полон. Ліквідація повстання в Арсеналі була подією історичної ваги з печаттю звитяжницького духа і величі С. Петлюри для врятування ідеї і колиски української державности в Києві.

Здушення повстання відбувалося в день проголошення Центральною Радою IV Універсалу, за яким Україна і фактично, і юридично виходила на форум міжнародних відносин, як самостійна і суверенна держава.

IV Універсал, практично і юридично, був вирішальним аргументом у визнанні України Німеччиною, Австро-Угорщиною, Туреччиною і Болгарією на паритетних і рівнорядних засадах, як суверенної державної одиниці. Навіть уряд Совєтської Росії у меморандумі голови большевицької делегації Л. Троцького на конференції в Берестї Литовському на початку 1918 р. визнав Україну, як самостійну Державу.

З печаттю духа та державницького генія С. Петлюри, через IV Універсал і дальші чини та події, Україна перестала бути внутрішньо-провінційною проблемою Росії, — білої чи червоної, — перестала бути Малоросією, чи Малопольською, чи Південним Краєм Росії.

Україна реально стала співучасником, чинником европейського державно-політичного життя, а український народ став інтегральною нацією для себе.

Історичний стрибок українського народу й України з ретроспективи 250-літньої національної неволі і втраченої державности (від Переяславської угоди 1654 р.), — до відновлення власної суверенної державности протягом 7 місяців 1917 р., — які були метаморфозою від автономії й федерації, — з нечуваним ферментом і блискавкою часу в історії творення держав інших народів.

Італійці змагалися до інтеграції всіх своїх етнографічних земель і відзискання втраченої державности протягом понад 300 років; ірляндці провадили криваву боротьбу з Англією за свою державну незалежність протягом 600 років; ізраїльтяни здобули свою суверенну державу в 1948 році по втраті її 2,000 тому.

Українська держава періоду 1917-1921, беручи як хронологічну цілість всі три періоди її тяглости та існування (Центральна Рада, Гетьманська Держава, Директорія), мала всі державні атрибути міжнародного права: 1. територію, 2. населення, 3. владу.

Існувала густа мережа дипломатичних і консульських представництв іноземних держав в Україні та українських представництв за кордоном.

У час державности Україна існувала консульська сітка з 70-ти консульських установ, генеральних консулятів, звичайних тощо, які були призначені до 47 европейських та 23 азійських міст і місцевостей.

У той період державности України (1918-1919 р.р.) у Києві урядували дипломатичні представництва від 46-ох держав світу. Українських дипломатичних товариств за кордоном було 35. Українську державу визнало 11 держав де юре, а десятки інших держав — де факто.

Кром відносно спокійного 7-місячного періоду гетьманської влади, більшість часу з періодів Центральної Ради і Директорії доводилося провадити у боротьбі з безнастанною агресією червоної Москви, з білою армією ген. А. Денікіна та анархічними отаманами — Н. Махном, Божком, Григор'євим та іншими. У наслідок чергової агресії червоної Москви на Україну переважаючими силами, уряд і військо УНР змушені були в лютому 1919 року відступити з Києва до західних областей України. У липні 1919 року обидві українські армії — Наддніпрянська Армія УНР і Українська Галицька Армія об'єднуються під верховним командуванням Головного Отамана Симона Петлюри, маючи один штаб. Узгідненою блискавичною операцією у боротьбі з червоною армією, яка панічно тікала і була розбита, було здобуто серце — столицю України, Київ 30-го серпня 1919 року.

У новітній українській історії, українські патріоти ту дату і подію прославляють Днем Зброї. Воно воістину було так, бо та перемога була тріюмфом ідеї, духа та зброї.

З початком і влітку 1919 року, за даними українських військових авторитетів, всі формації Української Народної Республіки були в кількості понад 80,000 багнетів, 8,000 шабель, 200 гармат і 7 панцерних поїздів.

Не відмовляючи у прикметах хоробрости, жертвенности і патріотизму всіх військових формацій і частин, слід однак виділити для того часу одну військову формацію нового типу в українській духовості й психіці. Це був Осадний Корпус Січових Стрільців під командою полк. Є. Коновальця. Він був животворним втіленням в життя і реалізатором другого державницького постуляту Соборности. Це була формація, створена вояками з поривів ідеалізму до української справи та мала всеукраїнський характер, а склад вояків Осадного Корпусу був по 50 відсотків східніх і західніх українців, з незначними змінами з бігом часу. Це була військова одиниця, де в гарті борні за один ідеал не було місця ні партикуляризмам, ні реґіоналізмам, ані „хуторянському" патріотизму. Корпус мав зразкову дисципліну та високу оперативну боєздатність. Корпус Січових Стрільців був залізною опорою українського уряду.

У житті, побратимстві і боротьбі вояків Осадного Корпусу, з вуст лицаря Федя Черника зродилося історичне гасло: „Шлях на Львів лежить через Київ". Тогочасний голова Директорії УНР висловився про Корпус, що „раз на 1,000 років родиться таке військо..."

Про історичну подію 30-го серпня 1919 року присутній тоді у Києві італійський журналіст, що пізніше став головою уряду Італії, писав у італійській урядовій газеті:

„Ніколи ще ніякий нарід не боровся з більшою вірою в свою свободу; ніколи ще ніякий нарід не боронив свого права на життя і незалежність в трудніших умовах; загрожений польською й румунською зажерливістю, цькований російськими єдинонеділимцями, без зброї, без засобів, самітній, під недовірливими або байдужими поглядами всієї Европи, український нарід звільняє свою територію від большевицької чуми і здобуває назад свою столицю. Вільні народи зворушені видовищем такої величі, навіть якщо їх уряди не хочуть того бачити. Українці боронять не тільки самих себе, але й Европу. Ніколи ще ніякий нарід не боровся з більшою вірою".

Італійський журналіст закінчив свою статтю так:

„Віра і витривалість — то був С. Петлюра".

У той час між київським населенням кружляла така легенда: „Прийшов Батько С. Петлюра, а з ним прийшли англичани". Це слово „англичани" перефразували кияни із слова „галичани". Єдиний фронт боротьби української державности з колосальною фізичною кількісною перевагою: червона Москва, біла денікінська армія, розбурхана навколо анархічна отаманія та зрештою інтриги Антанти, що кінець-кінцем призвело до залишення Києва українськими арміями та заломання єдиного фронту боротьби.

Українська Галицька Армія перейшла мученицьку епопею борсання і конфронтації між ворожими силами та зазнала колосальних втрат від епідемії тифу, коли померло 40,000 її вояків.

Користуючися з ситуації, що склалася восени 1919 року на Правобережжі й півдні України, коли зав'язалася взаємна боротьба між білими і червоними російськими арміями, Голова Директорії й Головний Отаман С. Петлюра дав наказ головному ядру армії УНР піти збройним походом у глибоке запілля ворожих армій. Була створена Армія Зимового Походу з трьох груп, кількістю з 5,000 вояків, де головне командування очолював генерал М. Омелянович-Павленко, а дві інші групи — генерал О. Загродський та Отаман Ю. Тютюнник.

На армію було покладене завдання робити глибокі рейди у вороже запілля, нищити комунікації, склади, залізничні вузли тощо. Політичною метою цього походу було — продемонструвати серед населення України і перед державами Европи живучість Української Державницької Ідеї. Похід було почато 6-го грудня 1919 року і закінчено після п'ятимісячного успішного рейду. Решта армії УНР змушена була перейти на терен Польщі.

(Продовження буде)

Створено новий...

(Закінчення зі стор. 1)

Сенат прийняв таке саме рішення ще 24-го вересня 60 голосами проти 22-ох. За найпершими американськими коментарями — це перша більша перемога президента Джіммі Картера у поважній внутрішньо-крайовій справі. Давній Департамент здоров'я, освіти і суспільної опіки перейменовано на Департамент здоров'я і служби для людей. Новий Департамент освіти матиме початковий бюджет на 14.1 більйона дол. на бюджетовий рік 1980 та охоплюватиме 17,400 службовиків. Він має розпочати діяти за три місяці від часу підписання закону Президентом, але не відомо, чи вдасться в тому часі перевести таку реорганізацію.

Газети називають колишнього губернатора Ню Мексіко Джеррі Аподака, як найповажнішого кандидата на голову нового Департаменту, себто члена уряду, звертаючи увагу, що це була б концесія для громадян еспанського роду, які жаліються, що вони ніби покривджені щодо розподілу державних функцій між представниками різних національностей. Президент Картер дуже вдоволений тією постановою Конгресу і — за твердженням газет — підпише новий закон в найближчих днях.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II...

(Закінчення зі стор. 1)



Вселенський Архиєрей серед української шкільної молоді в соборі.

Світлив Ігор Длябога

„що зібралися тут у тому храмі Пресвятої Богородиці, щоб привітати в моїй особі наслідника св. Петра на Римському Престолі, Христового Намісника на землі".

Відтак, промовляючи поанглійськи, Святіший Отець хвалив українців-католиків за збереження свого обряду та пригадував їм, що Українська Церква має відіграти важливу ролю у Вселенській Католицькій Церкві.

„Ви члени українського обряду, — частина будівлі, яка побудована на підвалинах апостолів і пророків, наріжним каменем якої є сам Ісус Христос", — заявив Папа.

Святіший Отець пригадав, що декілька років тому тодішній Папа Павло VI передав камінь із гробниці св. Петра, щоб він був уміщений в будівлю цього собору Непорочного Зачаття і служив як видимий символ любови Римського Апостольського Престола до Української Церкви, а теж символом вірности Української Католицької Церкви престолові св. Петра.

Святіший Отець висловив глибоке зацікавлення дальшим розвитком Східніх Церков, зокрема УК-Церкви, заявляючи, що ті різні обряди були і є „незмінним доказом присутности Святого Духа, Який постійно відновляє і збагачує Церкву, царство Христа, яке вже існує в тайні".

Папа Іван Павло II заявив, що різні обряди Католицької Церкви надають можливості Євангелію процвітати в житті Божого люду, додаючи, що Вселенська Церква „дуже багато завдячує Східнім Церквам" і підкреслюючи, що церковна і духовна спадщина всіх обрядів є теж „спадщиною Христової Вселенської Церкви".

Святіший Отець заявив: „На протязі довгих років я високо поважаю український народ. Я знаю про ті численні страждання й несправедливості, які ви перетерпіли. Це було й продовжує бути в центрі моєї уваги. Я також пам'ятаю стремління Української Католицької Церкви впродовж її історії залишитись вірною Святій Євангелії і бути об'єднаним з наслідником св. Петра. Я не можу забути незчисленних українських мучеників, в старинних і новіших часах, більшість імен яких невідомі, які віддали своє життя, ніж відреклися своєї віри. Я згадую це, щоб показати свою глибоку повагу до Української Церкви і її доказаної вірности через страждання".

Він підкреслив, що Східні Церкви, зокрема УКЦеркви, мають „право і обов'язок" зберігати свою власну церковну й духовну спадщину. Але ті Церкви зі свого боку „зобов'язані дотримуватися з любов'ю й пошаною деяких особливих форм дисципліни, що їх мої попередники і я, виконуючи свої пастирські зобов'язання щодо Вселенської Церкви, встановили конечними для добра цілої Церкви Христової".

На закінчення своєї проповіді Святіший Отець поручив вірних Української Католицької Церкви під опіку Божої Матері, зазначуючи, що „я знаю що ви почитаєте її з великою побожністю. Цей величавий собор, присвячений Непорочному Зачаттю, є прекрасним доказом вашої синівської любови".

Відтак Папа провів молитву „Богородице Діво" у старослов'янській мові. Присутні молилися разом зі Святішим Отцем.

Опісля Папа Іван Павло II на прощання поцілувався з усіми Владиками, а першого поцілував митрополита-номіната Любачівського. Тоді Святіший Отець, клякнувши перед тетраподом, змовив тиху молитву.

Присутні відспівали Папі „Многоліттствіє", заінтоноване Владикою Ярославом Ґабром.

Коли Папа вийшов із собору, то зібрані під храмом вітали його бурхливими оплесками та „Многоліттствієм", а він підходив до різних осіб, зокрема до молоді, стискаючи їм руки. Ті тисячі людей, які були надворі, бо в соборі не було досить місця, чули проповідь Папи через гучномовці.

Філядельфійські телевізійні та радіостанції передавали цілу історичну подію, яка 4-го жовтня відбувалася в соборі Непорочного Зачаття.

У соборі під час відвідин Святішого Отця було багато представників української громади ЗСА, між ними члени Головного Уряду УНСоюзу — головний предсідник д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан, головний касир мгр Уляна Дячук і головний контролер проф. Іван Телюк. Від УККА були о. шамб. Р. Москаль, екзекутивний віцепрезидент, мгр Іван Базарко, адміністративний директор, який як перший віцепрезидент СКВУ — теж представляв цю українську установу, та д-р Володимир Душник, редактор „Українського Квартальника".

МОСКВА НИЩИТЬ...

(Продовження зі стор. 1)

Шевченко, на зміну йому прислано з Ленінграду людину, другорядну в археологічній науці. Редактор „Літературної України" — нікому не відома, як творча особа, журналіст В. Виноградський (навіть не член Спілки письменників!), „виписаний" після 1972 р. аж із Тернополя... Після 1972 р. відбулися такі кадрові зміни в складі директорів інститутів суспільних наук АН УРСР. Інститут історії А. Скаба — А. Шевелєв; Інститут фольклору: М. Сиваченко — С. Зубков; Інститут літератури: М. Шамота — І. О. Дзеверін (журнал „Радянське літературознавство" очолює В. Бєляєв, багаторічний секретар парторганізації; сектор дожовтневої літератури — Б. Деркач, який навчався на факультеті російської філології, писав кандидатську дисертацію з російської літератури і взагалі, м'яко кажучи, має малі заслуги в розвитку українського літературознавства. Він, кажуть редактори, докладає великих зусиль, щоб якнайретельніше просіяти 50-томник творів Ів. Франка); Інститут археології Ф. Шевченко — І. Артеменко (на - енко, але запрошений з Ленінграду, говорить лише по російському); Інститут економіки: П. Багрій — І. Лукінов; Інститут соціяльних досліджень та сільськогосподарську Академію очолюють також росіяни. Після 1972 р. замінено росіянами директорів-українців ряду шкіл Києва...

...Мова йде про Республіку в цілому, але якщо взяти провідний політичний сектор Республіки — міста, зокрема визначальні культурно-політичні центри, то немає сумніву, перевага росіян серед керівних кадрів буде тут ще більшою, особливо в сфері науки, культури, освіти. Тенденція виразно виявляється в кризових політичних ситуаціях..."

Партійне керівництво на чолі з П. Шелестом хотіло бути владним представницьким органом українського народу.

„....Черговий великодержавний удар по Україні мав уже інший характер: масові арешти української інтелігенції в січні 1972 р. означали радикальну зміну національної політики української партійної державної влади. Власне, про те, якраз і йшлося, щоб Україна не мала своєї регіональної політики, щоб вона в цьому повернулася до сталінських часів і нічим не порушувала свій обласний характер, тобто не ставала видним окремим суб'єктом політичної діяльности. Річ у тім, що партійне керівництво на чолі з П. Ю. Шелестом виявило претензію на те, щоб зайняти відповідальне становище в Республіці, щоб бути владним представницьким органом українського народу, населення України. Звичайно, це не могло не стурбувати російських великодержавників, які й зробили все для того, щоб знову загнати Україну на шлях „об'єктивного", „закономірного" національного вмирання... Офіційна ідеологія „інтернаціоналізації", „зближення" і злиття націй та історіографічна концепція історії України зовсім не залишають українському народові простору для вільного руху ні вперед, ні назад, закривають перед нами і майбутнє, і минуле, а практичні творчі становища б'ють по голові кожного, хто підноситься над рівнем запланованого національного вмирання, хто пробує... оцінити картину в цілому, в загальнонаціональному масштабі за критеріями політичними..."

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І БРАТА

бл. п.

ЮРІЯ ВОНТОРСЬКОГО

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в неділю, 14 жовтня 1979 р., о год. 11:30 р.

в церкві св. Миколая у Філядельфії, Па.

при 24-ій і Попляр вул.

Про молитви та участь у Святій Літургії просять —

дружина БОГДАНА ВОНТОРСЬКА з Родиною



В глибокім смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 20-го вересня 1979 року відійшов у Вічність наш Найдорожчий БАТЬКО І ДІД

бл. п.

ПАВЛО КЛИМЕНКО

ПОХОРОН відбувся в суботу, 22-го вересня 1979 року з української православної катедри св. Володимира у Філядельфії, Па., на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
доньки:
ГАННА ГАСИН з чоловіком і синами
ТЕТЯНА ПАВЛІЧКА з чоловіком і дочками
і дальша Родина

У великому смутку повідомляємо Українську Громаду в вільному світі, що 25-го вересня 1979 року відійшов у Вічність у Вінніпеґу, в Канаді, на 87-му році свого трудолюбивого життя

о. д-р ВАСИЛЬ КУШНІР

Почесний Президент Світового Конґресу Вільних Українців.

Покійний був основником і довголітнім президентом Комітету Українців Канади (КУК), Пан-Американської Української Конференції (ПАУК) і Світового Конґресу Вільних Українців (СКВУ).

Покійний був нагороджений високими відзначеннями церковними, українськими й канадськими властями за великі заслуги для Христової Церкви, Українського Народу та Комонвелту й Канади.

ПАНАХИДУ за спокій душі о. д-ра Василя Кушніра відслужено в неділю, 30-го вересня 1979 року, о год. 8-ій веч. в катедрі св. Володимира й Ольги, яку Покійний збудував й де був парохом до кінця свого життя, а ПОХОРОН з АРХИЄРЕЙСЬКОЮ СЛУЖБОЮ БОЖОЮ відбувся у понеділок, 1-го жовтня 1979 року з катедри св. Володимира й Ольги.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ



У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 30-го вересня 1979 року в Брістоль, Па., помер

наш Найдорожчий ТАТО І ВУЙКО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ЦІСИК

ПОХОРОН відбувся в середу, 3-го жовтня 1979 року, після ЗАУПОКІЙНОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ в українській Православній церкві св. Михаїла в Юніондейл, Н. Й., на цвинтар Pinelawn Memorial Park.

Горем прибиті:
донька — КОРНЕЛІЯ ЮРДИҐА
кузинка — ЕЛІС БЕРВЕЦЬКА

Похоронами занимався John Senko Hempstead Funeral Home.

Об'єднання Мистців Українців в Америці

ділиться сумною вісткою з Мистцями і Громадянством, що в суботу, 29-го вересня 1979 року, ненадійно і передчасно, на 38-му році життя, відійшла у Вічність



бл. п.

ХРИСТИНА ОЛЕНСЬКА

МИСТЕЦЬ

Наша Христя відійшла від нас у самому розцвіті її образотворчого мистецтва.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Родині складаємо вислови глибокого співчуття.

ОМУА



В найглибшому смутку повідомляємо Українську Громаду в Канаді й поза Канадою, що

о. д-р ВАСИЛЬ КУШНІР

основник і довголітній президент-провідник Комітету Українців Канади, Пан-Американської Української Конференції і Світового Конґресу Вільних Українців

відійшов у Вічність на 87-му році життя, дня 25-го вересня 1979 р. у Вінніпеґу, Канада.

В катедрі св. Володимира і Ольги, якої о. д-р Кушнір був будівничим і довголітнім парохом, була відправлена ПАНАХИДА в неділю, 30-го вересня 1979 р., о год. 8-ій веч., а ПОХОРОН з АРХИЄРЕЙСЬКОЮ СЛУЖБОЮ БОЖОЮ відбувся в понеділок, 1-го жовтня 1979 р., о год. 10-ій рано.

ПРЕЗИДІЯ ЦЕНТРАЛІ КУК

ПРОПОВІДЬ ПАПИ...

(Закінчення зі стор. 1)

Декілька років тому, мій улюблений попередник Павло УІ, передав камінь із гробниці св. Петра, щоб він був уміщений в будову цього прекрасного собору, який присвячений Непорочній Марії. Папа Павло мав на увазі, щоб цей дарунок був видимим символом любови і поваги Римського Апостольського Престола до Української Церкви. У той самий час, цей камінь мав служити ознакою вірности Української Церкви престолові Петра. В цьому глибокому символічному жесті Павло УІ ще раз підтвердив учення апостола Павла в листі до ефесян.

Сьогодні, як наслідник Павла УІ на престолі Святого Петра, я прибув відвідати вас у цьому величавому новому соборі. Я щасливий з цієї можливости. Я користаюсь з цієї нагоди, щоб запевнити вас, як вселенський пастир Церкви, що всі ті, хто успадкували український обряд сповнять важливу й видатну ролю в Католицькій Церкві.

Як історія свідчить, Церква створила ряд обрядів на протязі часу як вона поширялася з Єрусалимудо різних народів і втілилася в мову, культуру й людські традиції окремих народів, які прийняли Євангелію з відкритими серцями. Ті різні обряди й звичаї, далекі від ознак відхилення, невірности чи роз'єднання, були фактично незмінним доказом присутности Святого Духа, який постійно відновлює і збагачує Церкву, царство Христа, яке вже існує в тайні (Lumen Gentium, 3).

Різні обряди в лоні церкви надають безліч можливостей Євангелії вкорінитися і процвітати в житті Божого люду.. Вони є живим доказом багатства церкви. Кожний зокрема, хоч об'єднаний зі всіма іншими в „тій самій вірі", тими самими тайнами і тим самим правлінням (Orientalium Ecclesiarum, 2), але все таки виявляється у своїй власній літургії, церковній дисципліні й духовній спадщині. Кожний обряд об'єднує особливі артистичні вияви та унікальні духові прояви із безпорівняльно прожитим досвідом вірности Христові. З уваги на ці міркування Другий Ватиканський Собор заявив: „Історія, традиції та численні церковні інституції ясно виявляють як багато Вселенська Церква завдячує Східнім Церквам. Таким чином Священний Синод не лише шанує цю церковну й духову спадщину заслуженою повагою і законною похвалою, але також без вагання сприймає її як спадщину Христової Вселенської Церкви (Orientalium Ecclesiarum, 5)

На протязі довгих років я високо поважаю український народ. Я знаю про ті численні страждання й несправедливости, які ви перетерпіли. Це було й продовжує бути в центрі моєї уваги. Я також пам'ятаю стремління Української Католицької Церкви, яка впродовж своєї історії,залишилась вірною святій Євангелії бути об'єднаною з наслідником св. Петра. Я не можу забути незчисленних українських мучеників в стариних і новіших часах, більшість імен яких невідомі, які віддали своє життя, ніж відректися своєї віри. Я згадую це, щоб показати свою глибоку повагу до української церкви і її доказаної вірности через страждання.

Я бажаю також згадати ці речі, які ви зберегли як вашу особливу духовну спадщину: слов'янську літургійну мову, церковну музику й численні форми побожности,які розвивалися впродовж століть і продовжують живити ваше життя. Ваше шанування цих скарбів українського обряду доказане в тому, що ви затримали вашу прив'язаність до української церкви і продовжуєте вірувати згідно з її унікальними традиціями.

Мої браття і сестри в Христі, я хочу пригадати у вашій присутності слова Ісуса, якими Він молився перед своєю смертю на христі: „Отче...щоб вони були одно"(Іван 17:11) Ми ніколи не повинні забувати цієї молитви: справді ми мусимо постійно шукати за навіть кращими способами запевнити і скріпити вузли єдности, які об'єднують нас в єдиній Католицькій Церкві.

Пам'ятайте слова Святого Павла: „ви творите частину будівлі, яка має за підвалину апостолів і пророків, де наріжним каменем — Сам Ісус Христос" (До ефесян 2:20). Єдність цієї духовної будівлі, тобто Церкви, збережена вірністю до наріжного каменя, яким є Христос, і до вчення апостолів, збереженому і вияснeному в традиціях Церкви. Дійсна єдність доктрини лучить нас в одно.

Католицька єдність теж вимагає визнання наслідника Святого Петра і його місію-скріплювати й зберігати цілість спільноти Вселенської Церкви, в той самий час ґарантувати існування в ній леґітимних окремих обрядів. Українська Церква, як рівнож інші Східні Церкви, має право та обов'язок,згідно з вченням Другого Ватиканського Собору (Orientalium Eccelesiarum, 5),зберігати свою власну церковну й духовну спадщину. Власне тому, що ці окремі обряди мають також за завдання збагачувати Вселенську Церкву.Римський Апостольський Престіл прикладає велику увагу, щоб обороняти й доглядати кожну з них. Зі свого боку *ці церковні спільноти* зобов'язані дотримуватися з любов'ю й пошаною деяких особливих форм дисципліни, що їх мої попередники і я, виконуючи свої пастирські зобов'язання щодо Вселенської Церкви, встановили конечними для добра цілої Церкви Христової.

До великої міри, наша католицька єдність залежна від взаємної добродійности-любови. Пам'ятаймо, що єдність Церкви постала на Хресті Христа, який подолав гріх і поділ та примирив нас з Богом і одного з одним. Ісус пророчив цей об'єднуючий акт, коли сказав: „...І я, коли буду піднятий від землі, — притягну всіх до себе (Іван 12:32). Якщо ми продовжуватимемо наслідувати любов Христа — нашого Спасителя — на Христі, і якщо будемо стійкі в нашій любові один до одного, тоді ми збережемо вузли єдности в Церкві й будемо свідками сповнення Христової молитви: „Отче... щоб вони були одно" (Іван 17:11).

Щодо майбутности, я поручаю Вас під опіку Непорочної Марії, Божої Матері, Матері Церкви. Я знаю, що ви почитаєте Її з великою побожністю. Цей величавий Собор, присвячений Непорочному Зачаттю, є прекрасним доказом вашої синівської любови. І протягом століть наша Благословенна Мати була опорою для вашого народу впродовж його терпінь, а Її любляче заступництво було причиною радости серед народу.

Продовжуйте довіряти себе Її опіці.

Продовжуйте бути вірними Її Синові, нашому Господеві Ісусові Христові, Спасителеві світу.

Нехай ласка нашого Господа Ісуса Христа буде зі всіма вами.

Слава Ісусу Христу!

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ...

(Закінчення зі стор. 1)

участю піяністки Юліяни Осінчук, 12-го жовтня ц. р.

2. Виставка слов'янських малярів (15-21 жовтня) у рамах Тижня Слов'янських Культур, спонзорованого містом Ню Йорк і його посадником Едвардом Качом. Десять українських мистців виставлять свої твори: Володимир Балас, Яків Гніздовський, Святослав Гординський, Едвард Козак, Григорій Крук, Софія Лада, Галина Мазепа, Лев Мол, Ірина Федишин і Марія Шуст.

3. Від 24-го жовтня до 15-го листопада виставить свої твори маестро Яків Гніздовський.

4. Виставка мисткині Роксоляни Лучаковської-Армстронг від 16-го до 29-го листопада.

5. В другій половині грудня відбудеться виставка мисткині Ірени Носик з Торонто, спонзорована Товариством Українських Інженерів Америки, яка плянує влаштувати передріздвяну „Ялинку" 15-го грудня.

Д-р Р. Сочинський подав звіт з діяльности комісії громадських зв'язків, члени якої пильно дбають про те, щоб усі події, які відбуваються в У І А були публіковані в українській та англомовній пресі. В справі видання ілюстрованої книжечки з нагоди 30-ліття існування Інституту вплинули оферти від двох видавничих фірм з докладним кошторисом. Одначе цю справу відложено на пізніше для узгіднення різних подробиць з президентом Інституту.

Після смерти св. п. Юліяна Ревая, довголітнього адміністратора Інституту, частину його функцій на доручення дирекції перейняла тимчасово п-і Іванна Петровська. Інститут пошукує нового адміністратора й прийматиме зголошення зацікавлених. Аплікації з резюме проситься висилати до дирекції У І А, на адресу: Ukrainian Institute of America, 2 East 79 th St., New York, N.Y. 10021.

З огляду на службовий виїзд до Европи президента Інституту вирішено перенести дату плянованих Річних Загальних Зборів Українського Інституту Америки на п'ятницю 9-го листопада ц. р.



ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО БУРИЙ, член УНС Відд. 218 в Кампбелл, Огайо, помер 5 липня 1979 р. на 88-му р. життя. Нар. 1890 р. в Україні; членом УНС став у 1915 р. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 7 липня 1979 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Янґставн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МАРІЯ ПАПРОЦЬКА, членка УНС Відд. 59 Т-ва Українська Січ в Бріджпорті, померла на 58-му р. життя. Нар. 1921 р. в Бріджпорті, Конн.; членкою УНС стала 1949 р. Залишила в смутку батька, брата, сестру, кузинів і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Івана- Хрестителя в Стратфорді, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!
Т. Сливінський, секр.

ОЛЬГА КИЛИК ЛЕМА, членка УНС Відд. 350 св. Арх. Михаїла в Стемфорді, Конн., померла 25 травня 1979 р. на 56-му р. життя. Нар. 1923 р. в Україні; членкою УНС стала 1963 р. Залишила у смутку чоловіка Василя, двох синів — Михайла і Василя та дочку Марію. Похорон відбувся 28 травня 1979 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Тома Фінів, секр.

ГРИГОРІЙ ГАРМАШ, член УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, помер 4 травня 1979 р. на 83-му р. життя. Нар. 1896 р. в Глинянах, Львів, Україна; членом УНС став у 1941 р. Залишив у смутку дочку Стелу з мужем Володимиром Вадуцьким, внучку Маріянну та ближчу і дальшу родину в ЗСА і Україні. Похорон відбувся 8 травня 1979 р. на цвинтарі Оливна Гора в Лонґ Айленд Сіті, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Чуян, секр.